

Belela

Maribor, 4. avgusta 1933

Leto I.

Posamezna številka Din 1.50 // Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6.—, za inozemstvo Din 10.— // Uredništvo in uprava: Narodni dom
Telefon 29-70 // Poštni čekovni račun 15.546 // Izhaja vsak petek // Oglasi po tarifi

Štev. 10

Kam jadramo?

Čim je bilo dovoljeno ustanavljati politične stranke, že so prišli gotovi stari izranžirani politiki in pričeli ustanavljati vsemogoče stranke. Vse stranke, ki se pojavljajo, imajo sicer lepe programe, na žalost pa opazamo, da nima niti ena namena načeti vprašanja, kako odpraviti veliko gospodarsko krizo, v katero smo zašli po krivdi kapitalizma. Programi novih strank imajo nekaj socialnih načrtov, o zaščiti našega delavstva in nameščenstva pred izkoriščanjem s strani služboдавcev pa ni v njih nikjer nič jasno izražene. Nedvomno je, da hočejo priti zopet na površje stari politični voditelji, potem pa zopet uganjati staro politiko in razpravljati o vprašanjih, ki so za naš narod že davno rešena. Ti politike željni naj se zavedajo, da je danes jugoslovanski narod sit lepili fraz in da bo cenil le one, ki mu bodo znali preskrbeti dela in kruha in ki bodo znali zaščititi njegove pravice. Naše delovno ljudstvo ni zaščiteno in nima pravic, ki bi jih moralo imeti. Delavec in nameščenec sta danes odvisna popolnoma od delodajalcev, ki delajo z njim po svoji volji in nikogar ni, ki bi te krivice popravil, nikogar ni, ki bi tem kapitalistom zaklical: dovolj, tako ne gre več dalje.

Med novimi strankami so tudi take, ki se si nadele lep naslov. Vse pa so nacionalne. Pri tem ustanovitelji pozabljajo, da delovno ljudstvo danes ni več zadovoljno samo z nacionalnim naslovom, samo z nacionalnim programom, ampak da zahteva dejanski nacionalizem v obliki socializma. Danes ljudstva ne bo mogoče pridobiti z lepimi nacionalnimi frazami, marveč se ga bo pridobilo le, če se mu bo tudi z dejanji pokazalo, da je nacionalizem čist in da bo dobilo dela in kruha.

Nihče ne sme več živeti v domišljiji, da je že nacionalist tisti, ki razobeša jugoslovansko trobojnico, pa mu ni mar, kako živi jugoslovanski delavec in nameščenec. Ni nacionalist oni, ki o nacionalizmu mnogo govori, na drugi strani pa pomaga inozemskemu kapitalu, da brez ovire izkorišča našega človeka. Naše delovno ljudstvo z začudenjem gleda, kako se družijo jugoslovanski nacionalni kapitalist z nemško nacionalnim in kako ga podpira v vsem njegovem delovanju. Tak nacionalizem naše ljudstvo ne odklanja. Zato ne bo šlo za strankami, ki se ustanavljajo pod lepimi in vabljivimi naslovi, ker dobro ve, da so na krmilu teh strank ljudje, ki so menjali sicer ime, v duši pa so ostali, kakor so bili pred 6. januarjem.

Tudi marksisti se bavijo z vprašanjem ustanovitve svoje stranke. Ti negirajo vsak nacionalizem in tolčejo na svoj razbiti boben internacionale, ker jih še ni iztreznila preteklost. Ves svet ve, da je internacionalizem le fraza. Marksisti obetajo lepo bodočnost delavstvu že preko pol stoletja. Vodstvo druge internacionale je ob izbruhu svetovne vojne takoj stopilo na plan in izjavilo, da je solidarno z napovedjo vojne in so v Nemčiji vso moč v svoje roke, niso pa večjemu tiranu ljudstva, Viljemu! Na ta način so delavstvu pokazali svojo internacionalo! Po vojni so tobož

Nemčiji vso moč v svoje roke, niso pa znali gospodariti. Šli so celo v boj za Hindenburga, ki je bil z njihovo pomočjo izvoljen. Postavili so na čelo nemške države pruskega junkerja, ki v svojem šovinizmu nikdar ne priznava enakopravnosti.

Pri nas, v obmejnih krajih, so marksisti opetovano pokazali, da niso prav nič internacionalni, marveč nemško-nacionalni sovražniki vsega, kar je jugoslovanskega! Delavstvo je uvidelo, da so ga marksisti tudi v socialnem oziru vdarali in ga spravili tako daleč, da je danes

na robu propada. Bili so socialni samo v toliko, da so spravili na dobra mesta svoje voditelje, za delavstvo pa se niso dosti zmenili in so ga vedno v odločilnem trenutku popolnoma zapustili. In prav zato bo ljudstvo stranko marksistov, če bo ustanovljena, sprejelo hladno in brez odziva, ker od marksističnih fraz ne more živeti.

Delavstvo in nameščenstvo danes pričakuje rešitve od popolnoma druge strani. Rešitev mu bo prinesel nacionalno-socialističen pokret z voditelji na čelu, ki ne bodo imeli za narod samo fraz, marveč bodo z dejanji pokazali, da čutijo za narod in so pripravljeni zboljšati njegov mučni položaj. Treba nam je samo poštenih voditeljev, ki ne bodo gledali samo nase in svoje, in ki se ne bo-

do zadovoljili samo s tem, da se prerinajo do dobrih mest, marveč voditeljev, ki bodo rešili delavstvo in nameščenstvo iz bede. Take stranke in takih voditeljev pričakuje danes ves jugoslovanski narod, stranke, ki bo ščitila interese delovnega ljudstva in mu priborila pravice, ki mu gredo. Zato danes ves jugoslovanski narod, ki živi od trdega dela svojih rok, čaka in se ne ogreva niti za eno niti za drugo ustanavljajočih se strank, ker se zaveda, da mu ne bodo prinesle rešitve, kvečjemu še večje zmede in težkoče. Jugoslovanski narod se zaveda, da bo tudi pri nas prišel do moči jugoslovanski nacionalizem, v katerem je spas države in naroda.

In zato čaka ter se sprašuje, kam jadramo?

Mešetarjenje z nacionalizmom

Po poročilih časopisov je pristopil k Jugoslovanski nacionalni stranki (bivši JRKD) tudi vodja Nemcev v Vojvodini dr. Kraft. Ta novica nas je tembolj presenetila, ker je sledila neposredno po izpremembah strankinega imena, ki smo si jo sprva vse drugače tolmačili. Mislili smo, da hoče imenovana stranka voditi znanprej strogo nacionalno politiko, ki je pri nas vpricho razmer, v katerih živimo, tudi nujno in neobhodno potrebna, ali z drugimi besedami povedano, da hoče popraviti svoje dosedanje več ali manj pasivno stališče v nacionalnih vprašanjih, kar naj bi bilo vidno tudi na zunanji strani, ki mora biti tak, da je v stanu pritegniti k sodelovanju vse jugoslovanske nacionaliste in njihove organizacije. Pri tem zdaleka nismo mislili, da bi znal obstojati kak dvom o tem, kdo spada po narodnosti v jugoslovansko nacionalno stranko.

Če premotrimo poedine politične stranke in njihove programe, vidimo, da pride za več narodnosti v poštev samo ena stranka, namreč internacionalna socialna demokracija, ki proglašča, da mora biti nalik kapitalizmu tudi proletarijat internacionalno organiziran. Kot taka naravno ne more zastopati nacionalnih interesov delavcev in nameščencev, ki so v mnogih ozirih istovetni s socialnimi interesi, n. pr. v vprašanju zaposlitve tujerodcev, katerih socialna demokracija z ozirom na svoj program ne more preganjati. Poznane so nam pač razne zveze meščanskih strank z Nemci. Tudi se je dogajalo, da so se iz osebnih interesov, da dosežejo za svoje sonarodnjake državljanstvo, razne koncesije itd., pridružili posamezni Nemci kakor jugoslovanski politični stranki, ki ni imela izrazito nacionalnega programa. Vse to se je dogajalo, zgodilo pa se je prvič, da se prijavljajo Nemci jugoslovanski stranki z izrazito nacionalnim imenom. Če se je dr. Kraft kot vodja Nemcev odločil, da pristopi k jugoslovanski nacionalni stranki, dá to mnogo misliti in mora imeti svoje globlje vzroke. Njemu bodo nedvomno sledili ostali Nemci, ki gotovo ne pristopajo k jugoslovanski nacionalni stranki takorekoč na slepo — za to so Nemci preveč preračunljivi, — marveč morajo imeti od strani merodajnih činiteljev nekaka zagotovila, ki se ne morejo glasiti drugače,

kakor pa, da bo ta stranka zastopala tudi njihove interese.

Kakšni pa so ti interesi? Predvsem so Nemci interesirani na tem, da se njihov življenjski boljši in bolj množi in to na eni strani potom nemških šol, na drugi pa z importom nemških delavcev in nameščencev in s kolonizacijo kmetov. Kake privilegije uživajo Nemci v Jugoslaviji na šolskem polju napram koroškim Slovincem, je temeljito očrtal v seji jugoslovanskega senata dne 26. marca t. l. senator dr. Rožič, ko je o priliki proračunske debate govoril o predmetu »Položaj nemške manjšine v Jugoslaviji in položaj Slovencev v Avstriji«. Kako je z importom takozvanih »kvalificiranih« nemških delavcev in nameščencev, čutimo vsak dan na lastni koži. Naše delavce pošiljajo domov ne samo iz Avstrije in Nemčije, ampak celo iz nam prijateljskih držav, Češko-slovaške in Francije, mi pa zaposluje mo v času, ko naši ljudje radi brezposelnosti dobesedno stradajo, nam sovražne in zagrizene Nemce, med njimi hitlerjevce, katerih imperialistične težnje so nam vsem dovolj znane. Poglejmo samo med delavce, ki postavljajo na Rotovškem trgu oder in klopi, in če pomislimo, da so ti delavci v službi slovensko nacionalne občine, šele vidimo, koliko čiščenja bo pri nas še treba. In uprav na teritoriju dr. Krafta poučujejo na nemških šolah učitelji, ki so bili vzgojeni na učiteljskih nam sovražne Avstrije, med njimi taksi, ki niti državljani niso. Tudi beograjska univerza je sprejela v zadnjem času razne specialiste, bežeče Žide iz Nemčije, kakor, da bi sami ne imeli dovolj brezposelnih umstvenikov.

Nedvomno se bodo Nemci v okviru jugoslovanske nacionalne stranke prizadevali, da z njeno pomočjo ščitijo svoje nacionalne interese. Vsaka obramba nemških nacionalnih interesov pa je v našo škodo in jo moramo odločno odkloniti. Naj Nemci branijo svoje nacionalne interese kakor hočejo, mi jim pri tem ne smemo pomagati, imajoč vedno pred očmi žalostno usodo koroških Slovencev in Primorcev, ki so vkljub zaščiti, ki jim je zajamčena pomirovnih pogodbah, brez vseh pravic, dočim Nemci uživajo pri nas vse mogoče privilegije. Poznavajoči naše razmere, Nemci dobro vedo, da je pri nas v cvetju mešetarjenje celo z najvi-

talnejšim nacionalnimi interesi. V veri, da bo jugoslovanska nacionalna stranka vedrila in oblačila tudi znanprej, si mislijo, da je zanje najprimernejše, če njej zaupajo zastopstvo svojih nacionalnih interesov, posebno še radi tega, ker so se iz dosedanjega njenega udejstvovanja, četudi pod drugim imenom, mogli uveriti, da njen nacionalizem ni tako nevaren, kakor izgleda, o čemer pričajo tudi obupne razmere ob naši meji.

Očividno računajo Nemci s tem, da dobijo potom JNS v parlament in senat tudi svoje zastopstvo, ki bi jim sicer bilo po obstoječem volilnem redu onemogočeno, ker sami ne morejo postaviti kandidatne liste. Če primerjamo položaj naših Nemcev s koroškimi Slovinci, vidimo, da je poslednjim sploh onemogočeno doseči pri volitvah v avstrijsko narodno skupščino kak uspeh, ker so Nemci volilne okraje namenoma tako razdelili, da Slovenci ne morejo dobiti nobenega mandata. V tem pogledu je bilo celo pod bivšo Avstrijo boljše. Takrat ni bilo mednarodne zaščite narodnih manjšin in vendar so ime koroški Slovenci svojega zastopnika v dunajskem parlamentu. Ko so se koroški Slovenci pri zadnjih državoborskih volitvah z ozirom na volilni red pogajali s stranko, ki jim je vsaj v vsemem oziru najbližja, nemško krščansko socialno stranko, je bil rezultat pogajanj ta, da so se krščanski socialci njihovih glasov celo sramovali, zato so jih pri vsaki priliki napram nemškim nacionalcem in ostali nemški javnosti zatajevali — kaj še, da bi jim priznali za to kak mandat ali drugo odškodnino v kakršnikoli obliki. V svoje vrste pa bi koroške Slovence sprejele nemške politične stranke na Koroškem, neizvzemoji socialno-demokratsko, samo pod pogojem, da se odpovedo svoji slovenski narodnosti, ker Slovencev ne marajo.

Take so razmere na Koroškem. Pri nas je seve vse drugače. Mi smo tolerantni napram Nemcem do skrajnosti in namre, da bi jih potisnili v isti položaj, v katerem se nahajajo naši bratje na Koroškem, jim dajemo vse mogoče koncesije

BRATJE! Ne pozabite, da kapitalist ne more biti nacionalist, ker mu je kapital več ko narod!

„Svoji k svojim!“

Naš gospodarski nacionalizem

Današnja gospodarsko krizo najbolj občuti delovno ljudstvo. Občuti jo ljudstvo po mestih in industrijskih centrih. Opravičeno po trdimu, da jo najbolj občuti ljudstvo na deželi. Občuti jo naši kmetje in poljski delavci. Gospodarsko krizo povečava nesorazmerje v cenah med industrijskimi produkti in pridelki našega kmeta, ki nimajo v primeri z industrijskimi nobene cene.

Umevno je, če naš kmet ne more vnovčiti svojih pridelkov, da ne more kupovati industrijskih proizvodov, kakor se mora delavstvo in nameščenstvo po mestih ob nizkih mezdah in plačah odpovedati šestokrat najpotrebnejšemu. Cene poljskim pridelkom vedno padajo, dočim so cene vsemu, kar naše delovno ljudstvo kupuje, zelo visoke. Hudo prizadeti v današnjem položaju so tudi naši obrtniki, ki živijo od našega kmeta, delavca in nameščenca.

Odnosaji med mestom in deželo so kakor v vseh drugih državah tudi pri nas zelo slabi. To pa zaradi tega, ker se mesta s svojo industrijo in obrtjo razvijajo na račun dežele. Slični odnosaji pa obstajajo med našo agrarno državo in drugimi evropskimi državami z visoko razvito industrijo, kjer mi za drag denar kupujemo njihove produkte, dočim izvažamo v te države svoje pridelke za majen denar. Ti gospodarski odnosaji so jasno razvidni iz našega uvoza in izvoza. Tako smo izvozili v zadnjih enajstih letih za okroglo 13 milijard žita, za 12 milijard živine in perutnine, za 7 milijard mlečnih izdelkov in jajc, za 2 milijardi sirovih kož in za pol milijarde vina in žganja; skupno torej za okroglo 34 milijard Din. V istem času pa smo uvozili samo tekstilne robe za okroglo 35 milijard, in sicer bombaža in bombaževirastih izdelkov za okroglo 20 milijard, volne in volnenih izdelkov za 8 milijard, lanenih in jutastih izdelkov za 2 milijardi, svile in svilene robe za 2 milijardi in za milijardo in pol Din raznega drugega tekstilnega blaga.

Industrijske države, ki so še pred kratkim kupovale naše poljske pridelke, so pričele v zadnjem času same širiti poljedelstvo in živinorejo. Da bi se osvobodile konkurence, so uvedle tako visoke zaščitne carine, da mi naših, čeprav tako cenjenih pridelkov ne moremo več izvažati, dočim nam te države še vedno vsiljujejo svojo tekstilno robo po vedno višjih cenah.

Skraini čas je, da se prebudi naš gospodarski nacionalizem! Kupujmo v državah, ki kupujejo pri nas. Kupujmo le tako blago, ki ga v naši državi še ne izdelujemo! Naši industrijalci pa se morajo odreči velikim dobičkom, ki so jih kopičili ves čas po preobratu in izvesti se mora socializacija kapitalističnih podjetij, ker le na ta način bo mogoče v naši državi izdelovati blago, ki bo lahko tekmovalo v kvaliteti in ceni s tujimi industrijskimi proizvodi. To naj bi veljalo v prvi vrsti za našo tekstilno industrijo, ki se zadnja leta tako lepo in naglo razvija. Naša tekstilna industrija mora uporabljati domače sirovine in zaposlevati mora od prvega do zadnjega domače delovne moči, ki jih imamo brezposelne na domačem delovnem trgu.

Druga plat našega gospodarskega nacionalizma pa bi se morala odražati v geslu: »Svoji k svojim!«. Trobiti danes o nekem nemškem nadvladajočem kapitalizmu v naših krajih, je neumnost. Peščica nemških in renegatskih trgovcev in obrtnikov ne pomeni v našem narodnem gospodarstvu ničesar. Peščica teh ljudi bi že davno izginila, če bi naše ljudstvo bilo zavedno in bi se držalo dosledno gesla: »Svoji k svojim!«. Že davno bi se ta peščica nemških in renegatskih trgovcev in obrtnikov naučila našega jezika in ne bi bila nikdar tako predrzna in izzivalna, ko je danes po 15 letih našega osvobođenja. Zlasti velja to za naše obrtnike, ki ne čutijo potrebe, da bi govorili naš jezik, da bi vzgajali svoj naraščaj v našem narodnem duhu. Še danes se ma-

riborskim obrtnikom ne zdi potrebno, da bi pomočniki opravljali mojstrske izpite v našem jeziku. Temu pa je precej kriva razcepljenost v njihovih vrstah. Če bi si naši obrtniki ustvarili ugledno, nacionalno, stanovsko-zavedno organizacijo, bi bil nedvomno njihov položaj v vsakem oziru na boljšem.

Precej krivde nosijo tudi naši slovenski trgovci, ki jih imamo v Mariboru precejšnje število. Le prav malo je med njimi častnih izjem. Če bi bili naši mariborski trgovci resnično zavedni, bi bilo v nacionalnem oziru marsikaj drugače. To da njim je glavno, kar mirnodušno in odkrito si priznajo: »kšeft zaradi kšefta«. Prav trgovci in obrtniki dajejo našim nemčurjem in Nemcem veliko potuho.

Poglavje zase pa so pritožbe, da imajo v Mariboru nemški in renegatski trgovci ter obrtniki solidnejše cene in da boljše postrežejo strankam. Trditve, da so nemški in nemčurski trgovci in obrtniki boljše situirani, da so njih tvrdke in delavnice bolj renomirane in da drug drugemu med seboj podpirajo in si pomagajo z ugodnimi krediti, najbrže ne bodo tako točne. In če bi tudi to držalo, vendar ta okolnost ne bi smela imeti vpliva na naše slovenske trgovce in obrtnike, ki jim ne smemo odrekati podjetnosti in poštenosti.

Dolžnost naših slovenskih trgovcev in podjetnikov bi morala biti, da bi v cenah in v kvaliteti ter v delu konkurirali nemškim in nemčurskim. Na ta način bi bilo kaj kmalu konec pritožb in že zdavno bi izginili nemški in renegatski trgovci in obrtniki. Naši denarni zavodi, predvsem pa naša Narodna banka bi morala skrbeti, da bi naši trgovci in podjetniki dobivali cenene in ugodne kredite. Urediti bi se moralo tudi vprašanje pretirano visokih najemnin za lokale. Zmerna v davčnih terjatvah pa bi morala biti tudi mestna občina, ki je prva poklicana, da skrbi za razvoj in napredek slovenskega trgovstva in obrtništva. Med našimi trgovci in obrtniki bi moralo biti več solidarnosti, več gospodarskega nacionalizma. Preveč je danes med njimi nevoščljivosti in egoizma ter vse premalo interesov za naše nacionalne in kulturne zadeve.

Učinkovita reklama na nacionalni podlagi, temeljita in poštena konkurenca z nemškimi in nemčurskimi trgovci in obrtniki in vidna narodna ter stanovska zavest, bi nedvomno dvignila naš gospodarski nacionalizem. In tudi geslo »Svoji k svojim!« bo prišlo le tedaj do popolne veljave.

Deco nam potuje

Na Ribnici na Pohorju, pri kmetu Piskniku, 1104 m visoko, je počitniška kolonija, ki jo vzdržuje »Nemško-švabska kulturna zveza«. V koloniji prebiva v dveh turnusih po 25 otrok iz Maribora in okolice ter iz Ljubljane, Celja in Ptuj. Lepo in prav je, da skrbi nemško-švabska kulturna zveza za okrepitev zdravja svoje mladine. Kdor pa pozna delo te nemške organizacije, ki organizira in vodi nemško manjšino v naši državi, ta bo opravičeno dvomil, da jo vodi pri osnovanju takih počitniških kolonij gola ljubezen in skrb za mladino. Glavno ji je vzgoja v nemškem duhu, kolonije pa so le sredstva, nedolžni plašč, s katerim se pokrije pravo delo. V tej koloniji se **potuje tudi naša slovenska deca**. Saj je več otrok z izrazito slovenskimi imeni, o katerih ne more biti nobenega dvoma, da so slovenskega pokolenja. Nemško-švabska kulturna zveza ima tesne stike s hitlerjanskim društvom za nemštvo v inozemstvu, kakor tudi z znanim šulferajnom in z »Südmärk«, ki ubira stara predvojna pota za pomembno drugorodne dece. Zadnji čas je, da naše oblasti posvetijo takemu delovanju več pozornosti. V nacionalni državi ne bomo pustili potujčiti niti enega otroka.

Tri iz Braunove tovarne

Mariborska tekstilna tvornica Braun je pričela zopet s šikaniranjem delavstva. Brez pravega vzroka je pričela zniževati plače delavstvu, ga odpuščati, zakonito zabranjene kazni pa se še vedno nalagajo. To so ukrepi, ki izvirajo ali iz ključavnosti, ali pa še iz večje dobičkaželjnosti.

Da se tudi širša javnost informira o tem, hočemo navesti tri iz te tovarne, ki dajo misliti. So pa tudi v drugem oziru značilne: »jugoslovanska« tvornica občuje tudi pismo s slovenskim delavstvom v »nemškem« jeziku. Je to nacionalni škandal, ki se bo moral čim prej likvidirati. Če je že tujim kapitalistom všeč naš denar in dober naš delavec, se bo moral posluževati vsaj našega jezika. **In tega se bo tudi slejkoprej moral!** — In še nekaj: ta nemška korespondenca pa tudi kaže, da jo opravljajo ljudje, ki ne znajo nemške gramatike. Dan na dan prejema delavstvo v tovarni Braun odpovedi v sledeči obliki:

N. N. — »Z današnjim dnem Vam odpovem službo 14-dnevno, ker Vas v bodoče ne rabim. — Z odličnim spoštovanjem Aug. Ehrlich.«

Z zanesljive strani pa smo izvedeli, da Braun na drugi strani sprejema novo delavstvo, ki mu je pripravljeno baje delati ceneje. — Mislimo, da zgoraj navedena motivacija še ni zadostna za odpoved, posebno glede na dejstvo o novem sprejemanju delavstva. Način odpuščanja bo moral najti odmev še kje drugje; apelirali bi posebno na naše oblasti.

Za nalaganje kazni pa naj navedemo samo enega izmed mnogih primerov. Delavka je zamudila zjutraj 8 minut in je takoj prejela listek:

»N. N. — 8 Minuten Verspätung, Strafe 5 Din. — Klippstättter.«

Radovedni smo, v kakšne namene gredo te kazni, ki so docela nesorazmerne z zamujenim časom. Delavstvo ni namreč plačano po času, nego po izgotovljenem delu.

Za način, kako Braun znižuje plače, pa naj služi sledeče obvestilo, pisano v »nemškem« jeziku:

N. N. Ich kündige Ihnen hiermit das Lohn auf 14 Tage und erhalten Sie ab Montag, den 14. August für jeden gewickelten und abgelieferten Meter $\frac{1}{4}$ Para Lohn und die Ueberstunden, welche Sie in der Putzerei helfen, werden mit Din 3.— per Stunde entlohnt. Die Stunden, über welche Herr Böhm ein Buch führen wird, müssen stets von Herrn Böhm bestätigt werden und Sie dürfen keine einzige Ueberstunden machen, da sie dazu von der Fabrik nicht beauftragt werden und Ihnen dieselben auch keine entgelten wird. — Hochachtungsvoll August Ehrlich l. r.

K temu naj pripomnimo to, da je delavec, ki je prejel navedeno obvestilo, zaveden Slovenec in vsebine sploh ni razumel. Že itak skromen zaslužek je padel na minimum. Dober delavec po tem takem zasluži pri šurnem delu 13.50 Din, kar je premalo za najnujnejše življenjske potrebe. Ti trije primeri so novi doneski, kako se postopa z delavstvom pri Braunu. Za danes rečemo tem gospodom samo v memorto: tudi za nas bo mera kmalu polna!

Potrebna in nepotrebna društva

V predzadnji številki naše »Borbe« smo spregovorili nekaj načelnih besed o mariborskih društvih. Poleg že omenjenih nemških društev pa imamo v Mariboru še precejšnje število društev, ki nosijo sicer slovensko ime, toda njih delovanje je vse drugo pre, kakor pa koristno našemu nacionalnemu življu. Tako vzdržujejo mariborski marksisti tudi društvi »Prijatelja prirode« in »Detoljuba«. Zelo dvomimo, da bi nam mogli utemeljiti potrebo teh dveh društev. Prav mislimo, če trdimo, da so ustanovili ti dve društvi le zato, da delata zgago slovenskim društvom. Zlasti velja to za »Prijatelja prirode«. Ali ni dovolj prostora za vse v Slovenskem planinskem društvu, ki ni kapitalistično in ne buržujsko. Marksisti imajo »Prijatelja prirode« samo za to, da lahko pod njegovim okriljem, pod lepo slovensko firmo nemoteno nemškufarijo in se ogrevajo za našemu življu sovražna stremjenja. Vzdržujejo to planinsko društvo samo zato, da izvažajo otroke slovenskih staršev v svoje vode in da na izletih prepevajo nemške pesmi ter prikazujejo lice našega mesta v slabi luči. »Prijatelj prirode« in »Detoljub« sta nepotrebni društvi!

K prvemu poglavju spada še »Evangeljsko žensko društvo«, ki ima namen zbirati sredstva med mariborskimi Nemci in renegati ter s temi sredstvi podpirati strupeno švabsko-nemško kulturno zvezo. Ne varamo se, če trdimo, da je to društvo v precejšnji meri soudeleženo pri potujčevanju naše dece.

Lotiti se hočemo za enkrat samo mimogrede Mariborskega gasilnega in reševalnega društva, ki je v kljub petnajstim letom našega osvobođenja, v kljub petnajstim letom obstoja naše narodne države ostalo strogo nemško. Kako intenzivno se v tem društvu, ki je eno najpotrebnejših in najpomembnejših izvajalcev načrt protidelovanja vsemu kar je našega, pričuejo razna dejstva. Uradni jezik v tem društvu je nemški, izvzemši v

zadnjem času reševalni oddelek, katerega šef je zdravnik dr. Wankmüller, katerega zasluga je tudi, da se je pri reševalnem oddelku v narodnem oziru v zadnjem času zelo veliko zboljšalo. Poveljevalni jezik pri gasilnem društvu je nemški. Zagrizenost nekaterih članov pa nam priča primer, ki ga še nismo pozabili, ko je slovensko beležko, ki jo je vpisal slovenski član društva v dnevnik za požare in nesreče, nekdo iztrgal, da ne bi oskrnila nemške uradne knjige. Mariborski nacionalni javnosti so še v živem spominu nevstrašni boji, ki jih je imel pokojni in požrtvovalni Volčič z društvenim odborom, ki je Volčiča vedno zapostavljal, čeprav je bil eden najposposobnejših. Marsikateri nacionalist, ki je prijavil svoj vstop v društvo je imel velike sitnosti predno je bil sprejet, oziroma je bil sploh odklonjen.

Nemški šovinizem odbora tega društva nam tudi jasno priča dogodek, ki se je pripetil pred dvema letoma na obnem zboru, kjer je neki član društva izrazil svojo nestrpnost, med čitanjem nekega slovenskega poročila, z besedami: »Wer wird das verstehen, das ist ja spanisch!«

Najžalostnejše pa je dejstvo, da je poveljnik Mariborskega gasilnega društva še vedno človek, ki ne obvlada našega jezika in da so razni funkcionarji društva zagrizeni renegati, ki jim ni toliko pri srcu humanitarnost, kakor pa okolnost, da bi sosedom preko meje dokazali, da je Maribor v pretežni večini nemški in da Slovenci sploh nismo zmožni voditi take humanitarne ustanove. Njih naloga je umetno prikazovanje nekega namišljenega nemškega značaja našega obmejnega mesta Maribora, po katerem se še vedno našim sovražnikom cede slane. Da so se obdržali ti ljudje na tako eksponiranih in vidnih mestih, je to samo njihova taktična poteza.

Pripriciatni smo, da je prišel čas, da se prične v mariborskem gasilnem društvu temeljito čistiti. Naša narodna javnost ne

bo več dolgo gledala tega nemško šovinističnega propagandnega delovanja. Zahtevamo, da se gasilno društvo čimprej reorganizira. Sploh nam pa je nerazumljivo, da se organizacija še ni izvedla, ko smo vendar dobili enotni zakon o gasilstvu. Nerazumljivo nam je, kje si je mariborsko gasilno društvo izposlovalo privilegije, da ga ni še prebarval novi zakon. Člani odbora so po pretežni večini sami Nemci. Pa tudi uslužbenci,

od katerih je nekaj nastavljenih od strani občine, so izraziti renegati. Da obstoja društvo s takimi ljudmi, to je naša nacionalna sramota, ki jo moramo prejkoslej oprati, da ne bomo več v zasmešni sovražnikom naše države in našega naroda. Sveta dolžnost naših oblasti je, da popravijo, kar so v svoji tolerantnosti in lojalnosti do teh ljudi, ki ne zaslužijo, da hodijo po naši zemlji in jedo naš kruh, zagrešile. Vprašamo jih kako dolgo še?

DOMA IN NA TUJEM

September pred 25. leti

Petindvajset let, lepa doba v človeškem življenju in marsikaj se je v tej dobi pozabilo. Večno pa bodo zapisani v naši nacionalni zgodovini dogodki, ki so se odigrali v septembru pred 25 leti v starodavnem Ptuj in beli Ljubljani. Ti dogodki so v naši nacionalni zgodovini pričetek odkritega odpora proti takrat prodirajočemu pangermanizmu, so dokazi silne odpornosti in zavednosti slovenskega naroda, ki si je znal proti volji Nemcev zgraditi svojo kulturo proti nasilju in varovati svojo narodno samobitnost. Štajerski rodoljubi so se takrat na vso moč upirali nemškemu valu. Rodoljubi sosedje Kranjske tega vala sicer niso tako živo občutili, zato pa so iskali tesnih vezi z jugoslovanskim Piemontom, kjer se je prav takrat porodila Narodna odbrana. Mačeha Avstrija je bila prepričana, da je z aneksijo Bosne in Hercegovine odre-

zala ti dve deželi bratski Srbiji ni pa pomislila na to, da je s tem aktom utrdila v jugoslovanskih narodih moč vere in bratske zvestobe.

Pred 25 leti 10. septembra so zborovali v Ptuj naši Ciril-Metodariji, ki so jih dejanski napadli ptujski Nemci in renegati. Pred 25 leti 20. septembra sta padli žrtvi podivjane avstrijske soldateske v Ljubljani, Adamič in Lunder. V spomin na te dogodke bodo letos v Ptuj in Ljubljani velike svečanosti, ki jih bodo priredila narodna društva. Že 8 septembra bo spomin na dogodke proslavila v Ptuj šolska mladina, na obletnico 10. septembra pa bo v Ptuj glavna skupščina CMD. Na ta dan bo na glavnem trgu veliko zborovanje, popoldne pa bo velik javen nastop ptujkega Sokola, ki tudi proslavi 25. letnico svoje ustanovitve.

Rooseveltova socialna politika

Vsa Amerika je z navdušenjem sprejela Rooseveltov načrt, ki naj bi rešil deželo dolarja katastrofe. Na stran Rooseveltovega načrta se je postavilo enajst največjih ameriških bank, ki so javno obljubile podpirati gospodarski obnoveni načrt. Johnson, ki ima nalogo Rooseveltov načrt praktično izvajati, se je izjavil, da ne bo v nobenem primeru trpel zmanjšanja delavskih mezd kot posledico skrajšanja delovnega časa. Johnson bo povsod posegel vmes, če bi ameriški kapitalisti ne hoteli upoštevati Rooseveltovega načrta ali, če se ne bi hoteli prilago-

dit smernicam Rooseveltove socialne politike. Ustanovil je stalno nadzorstvo, ki bo kontroliralo če kapitalisti načrt izvajajo. Na Rooseveltov poziv se vsak dan prijavlja na stotine podjetnikov, ki hočejo na ta način pomagati, rešiti Ameriko hude krize. Doslej se je že prijavilo okrog 20 tisoč kapitalistov in prihaja vsak dan na stotine novih prijav. Johnson upa, da bo že 1. septembra dobilo delo in kruh okrog 6 milijonov brezposelnih. Z gotovostjo je pričakovati, da bo Rooseveltov načrt v najkrajšem času rodil temeljito preobrazbo splošnega gospodarstva.

Bednostni fond

Z ozirom na izredno težke razmere naše banovine, je finančno ministrstvo odobrilo sklep banskega sveta za ustanovitev posebnega bednostnega fonda za Dravsko banovino v znesku devetih milijonov Din, ki se bo porabil kot pomoč najbednejšim. V kritje bo banska uprava pobirala posebne davčine in sicer izredno davčino delodajalcev, davek na dobiček podjetnikov, davek na zaslužek tujerodcev, davek na izkoriščanje vodnih sil in davek na tantijeme.

Razkol evropskega marksizma

Po začnem kongresu je nastal v francoski socialistični stranki razkol. Voditelji obeh nasprotujočih si skupin nimajo nobenega upanja, da bi prišlo do sporazuma. Značilno je pismo, ki ga je priobčil glavni voditelj francoske socialistične parlamentarne skupščine svojemu nasprotniku Blumu, v katerem pravi, da bo potreba izvesti socializem najprej v državi in ga šele potem poskušati prenesti na internacionalna tla. To znači, da se marksisti približujejo narodnemu socializmu in, da uvidevajo v njem rešitev.

Brezposelnost pada

Mednarodni urad dela je izdal poročilo v katerem s številkami dokazuje, da se krči armada brezposelnih na vsem svetu. Padanje in naraščanje brezposelnosti v posameznih državah v drugem letušnjem četrtletju kažejo naslednje številkke: Jugoslavija 19.761 (lani v istem času 18.532); Nemčija 5.039.512 (5.582.620); Avstrija 320.955 (271.481); Anglija 2.636.319 (2.821.840); Avstralija 109.182

(120.454); Bolgarska 23.288 (29.462); Francija 314.242 (322.320); Japonska 444.032 (458.886); Poljska 258.599 (339.773); Rumunija 45.571 (57.606); Češkoslovaška 296.491 (159.076). Iz podatkov mednarodnega urad dela je razvidno da je v nekaterih državah brezposelnost padla, v naši in v nekaterih drugih pa je narasla.

Gospod ban!

Nacionalno delavstvo v Mariboru apelira na Vas v svojem in narodnem interesu, da ne podaljšate dovoljenja za bivanje avstrijskemu državljanu Rihardu Böhm u, administrativnemu uradniku tekstilne tvornice Braun v Mariboru, ki mu poteče 30. t. m. Omenjeni tujec šikanira prav nesramno naše slovensko delavstvo in mu nalaga za vsak malenkostni prestop krivične in občutne kazni. Nadajte se ta človek pri nas popolnoma nepotreben, ker imamo dovolj drugih in sposobnejših brezposelnih uradnih moči. Dodajamo, da Böhm še doslej ni dobil zaposlitvenega dovoljenja. Nacionalno delavstvo nadalje zahteva, da izženete brezposelnega modelnega livarja Karla Kelenhoferja, stanujočega pri Globanu v Smetanovi ulici št. 10., ki se izzivalno ponša napram našemu življu. Kelenhofer ima dovoljenje za bivanje pri nas do 11. maja 1934., zaposlitveno dovoljenje pa ima izdano v Zagrebu za nedoločen čas. Računajoč z vašim razumevanjem za našo nacionalno stvar, pričakujemo Vaših zadevnih ukrepov.

Širite „BORBO“!
Pridobivajte ji novih naročnikov!

NAŠ POKRET

Maribor

Splošna stavbena družba na Teznu zaposluje že od početka svojega obstoja inozemske mojstre in vodilne uradnike. Ker imamo v naši državi veliko število brezposelnih strokovnjakov in sposobnih uradnikov, bi bil že skrajni čas, da bi se ti inozemci zamenjali za naše ljudi. Že petnajst let živimo v svobodni in narodni državi, toda ravnateljstvo omenjene družbe še ni čutilo dolžnosti in potrebe, da bi odredilo, da bi bil obratovalni jezik slovenski. Družba je zaposlila prvotno strokovnjaka orodjarskega mojstra, ki je bil Slovenec, pa ni bil zmožen perfektne nemškega jezika in ga je za to ponižala od uradniške kategorije v delavski razred. Na njegovo mesto je postavila mojstra inozemca, ki danes vzgaja vajence v nemškem jeziku, tako da pri izpitih ne bodo zmožni slovenske terminologije. Ne zapostavljajte naših sposobnih ljudi!

Ptuj

»BORBA«, ki si je postavila v načelo neizprosni boj za naše pravice, bo morala posvetiti prav posebno pažnjo našemu mestu, ki prav gotovo v švabčarenju prednjači pred vsemi jugoslovanskimi mesti in trgi. Če pride v naše mesto tujec, si prav gotovo predstavlja, da je kje v sredini Rajha. Če potegnemo črto med predvojno dobo in današnjo, moramo na žalost ugotoviti, da se pri nas ni nič zboljšalo v prid našemu slovenskemu življu, nasprotno vidimo sliko, ki je sramotna za naše mesto. S precejšnjim številom importiranih delovnih moči pomaga kvariti slovensko lice Ptuj tudi tovarna »Petovia«. Uradni jezik je pri nas slovenski ali srbo-hrvatski in bi se tega že lahko zavedali nekateri vodilni možje našega mesta, zlasti pa naš podžupan g. Pirich. Prav nesramno se še vedno keskečejo nemški napisi pristno slovenskih tvrdk, katerim pa bomo v prihodnji številki posvetili malo več pozornosti. Bliža se 8. september. Želeti bi bilo, da takrat najdejo udeleženci proslave 25-letnice drugačno lice Ptuj, ki jih ne bo več tako živo spominjal na dni, ko se je prelivala po ptujskih ulicah slovenska kri. Petindvajsetletnica nam mora biti mejnik in vspodbuda, da zdramimo naš Ptuj in mu

ustvarimo slovensko srce, ki ne pozna maščevanja, vendar pa zahteva, da sleherni, ki živi na naši zemlji, spoštuje naš jezik, naš narod. Ptuj pričakuje na ta dan množice pravih in iskrenih nacionalistov, ki bodo manifestirali za svoje pravice.

Sladki vrh

Lastnik sladkovrške tovarne za lepenko in papir je naš državljani in ba je po rodu Hrvat. Tovarna je sicer v poravnalnem postopanju, ki pa bo kmalu končano. Nikdo ne bi verjel, da to »jugoslovansko« podjetje zaposluje strupene nemško-nacionalne predelavce, ki šikanirajo naše delavstvo in ne spoštujejo našega jezika in naše države. Tovarna stoji na državni meji, zato bi bila dolžnost podjetnika, da bi zaposlil izrazite nacionalne ljudi v svojem obratu in da bi posvečal več skrbi socialnemu in narodnemu oziru. Priti mora čas, ko bodo naši delavci v tovarni brez strahu govorili svoj materni jezik. Tovarna stoji na naši zemlji in tu nimajo tujerodci nobene besede ter morajo biti zadovoljni, da lahko jedo naš kruh. Delavci-tovariši, 20. t. m. bo v šoli na Sladkem vrhu ustanovni občni zbor krajevne organizacije Narodno strokovne zveze. Pridite vsi, ker le v enotnem in složnem nastopu je naša moč. Vsi za enega, eden za vse.

Guštani

Dan za dnem čitamo v dnevnem časopisu o črnih dnevih v naših rudarskih revirjih. Naša javnost si prav gotovo misli, da imamo mi kovinarji sedaj, ko se ves svet oborožuje, zlate čase, toda povemo ji, da se tudi nam ne godi nič boljše kakor našim tovarišem v Trbovljah. S strahom gledamo v negotovo bodočnost, ker nikdar ne vemo, kaj nam prinese drugi dan. Guštani, nekdanj cve-toči trg, je danes mrtev. Dobre čase imajo še samo nekateri, ki še ne občutijo današnje krize in ki se pravzaprav rede na njen račun. Toda ti posamezniki so daleč v stran od našega naroda. Ti posamezniki se ogrevajo za naše sosedo in gledajo postrani na vse, kar je jugoslovanskega. In s temi ljudmi se bratijo tudi neki možje, ki so bili Malgajevi borci. Ko bi naš Malgaj vedel, s kom paktirajo njegovi borci, bi se v grobu razjokal.

Maistrovi borci

Odločna in trdna sta bila naša volja in pogum, ko smo se pred petnajstimi leti pripravljali, da zavzamemo in ubranimo našo severno mejo z Mariborom, zibeljko našo tužno Koroško, našo Panonijo in poklonimo osvobojeno po lastnih močeh vse naše severno slovensko ozemlje junaški, zmagojuči jugoslovanski vojski. Malo nas je bilo, a verovali smo v svojega poveljnika generala Maistra in v lastno moč. Zaupni sestanki v zgodnjih jutranjih urah so rodili uspehe. Naše čete so zasedle ozemlje, meje, ki smo jih začrtali na naših sestankih. Končno so odločili drugi. Odrezali so kos za kosom z našega živega telesa in mi smo se uklonili, ker smo se morali ukloniti. Ustvarili in doprinesli pa smo drobce slovenske zgodovine, ki ne sme v pozabljenje. Če nismo doprinesli drugega, očuvali in o-

branili pa smo mnogo, mnogo narodnega premoženja.

V Mariboru se je osnoval pripravljalni odbor za ustanovitev Zveze Maistrovih borcev. Odbor je sestavljal pravila, ki so že potrjena. Ustanovni občni zbor bo 13. avgusta ob 10. uri v mali dvorani Narodnega doma v zatočišču našega predvratnega narodnega življenja in delovanja. Pripravljalni odbor vabi vse Maistrove borce, ki so se javili do 22. novembra 1918., da se udeležijo občnega zbora in prinesejo s seboj potrebna vojaška dokazila. Pridite, da dokazemo ono disciplino, katero je dokazala naša majhna četa 1. novembra 1918. Naše svidenje bo spomin in opomin v živo vero, da še čakajo na nas oni, ki so bili, so in vendar niso naši...

Mariborčani!

Nekaterim Mariborčanom smo poslali na ogled zadnji dve številki našega glasila z vljudno prošnjo, naj se naroče oziroma, naj nam ga vrnejo, če ga odklanjajo. Na ogled smo poslali 350 izvodov vsake številke in smo dobili vrnjenih skupno 48, kar naj bo v preudarek tistim, ki so našo »BORBO« odklonili in priznanje tistim, ki so jo naročili. Naša uprava bo vsem, ki nam na ogled poslanih izvodov niso vrnili, list odslej redno pošiljala. —

Uprava »BORBE«.

Za trboveljske rudarje

Za stradajoče rudarje v Trbovljah so darovali delavci Mariborske livarne znesek 81.25 Din; ptujski nacionalni železničarji pa so darovali 267 Din, ki jih je nabral tovariš Kokač. Delavci in nameščenci, posnemajte po svojih skromnih močeh lep vzgled in se spomnite gladujočih rudarjev in njih otrok v rudarskih revirjih!

Ne boš naš učila nemški

Gospodična Hilda Wolfzetlova! Za enkrat odpuščamo nacionalisti vaši skrajno predrzni izjavi: »Ich werde Euch schon deutsch lernen.« Opozorjamo vas pa, da imamo pripravljeno sredstvo, s katerim bomo ohladili vašo vročo nemško kri!

Stari spomini

Ne bo odveč, če pokličemo nekaj spominov iz rojstva naše narodne delavske organizacije. Naša nedavna preteklost nas ni marsikaj in iz nje moremo črpati marsikak dober nauk, marsikatero dobro taktično potezo, ki bo dobro služila sedanjosti.

Današnja generacija bo težko doumela težkoče, ki so jih imeli narodni prvoboritelji pred desetletji. Med različnimi drugimi narodnimi osamosvojitvenimi pokreti pred 25 leti je bil zelo drzen pokret ustanovitve narodne delavske organizacije v Trstu. Kapital, ki je bil v tujih rokah je narodni delavski pokret oviral takoj ob njegovem rojstvu in mu bil sovražen ves čas njegovega razvoja. Vso industrijo in podjetja so imeli takrat v rokah tujci, ki so prav tako kakor danes, izrabljali slovenskega delavca in nameščence. Izvzeti niso bili niti državni uradniki, kjer so imeli glavno besedo Nemci in Italijani. Le malokateri Slovenec, ki je bil zaveden je dosegel boljši položaj, na katerem pa se ni smel udejstvovati kot narodnjak v javnosti, še manj v uradu.

Poleg tujega gospodstva pa je bila Slovencem zlasti sovražna mednarodna rdeča organizacija, ki je preplavila posebno kraje ob morju in držala v kleščah delavstvo ter paktirala s kapitalom. Prepričevala je merodajne činitele, da se za dobrobit države ne sme ničesar zgoditi v delavskem mezdnem gibanju brez nje. V tej rdeči socialno-demokratski stranki so imeli odločilno besedo samo Nemci in Italijani. Ona je bila za Slovence prava raznarodovalna organizacija, ki je odtujila mnogo več ljudi našemu narodu, kakor izrazite nemške ali italijanske organizacije. Ni čudno, če je zavedne Slovence peklo to zapostavljanje in uničevanje njihovega narodnega življa. Bila so poklicana takrat v življenje razna slovenska izobraževalna društva, ki so polagala temelje narodnemu delavskemu odporu.

Kakor močen val se je razlila narodna misel po slovenski zemlji. Kljubovala je tujemu pritisku in vzdržala, da niso potlačili slovenskega delavstva. In za vse priznanje zaslužijo pionirji delavskega pokreta, ki so s prirodno navdušenostjo in nevstrašno bodrili delavstvo, da ni omagalo pod težo nemškega in rdečega jarma. Delavstvo v Trstu je bilo navdušeno za svojo narodno organizacijo, ki je pridobila na svojo stran več slovenskih podjetnikov in trgovcev, kateri so jo podpirali po svojih močeh. Med delavci je bilo večje število dobrih organizatorjev in propagatorjev novega pokreta. Nov duh je zavel in vedno več jih je bilo, ki so zaupali v zdravo idejo narodnega pokreta.

Kmalu po ustanovitvi delavske organizacije v Trstu, so pričeli misliti na ustanovitve v Gorici, kjer niso bile narodne prilike nič boljše od tržaških. Visokošollec Vladimir Knaflič, mlad, agilen, poln volje do dela se je poprijel organizatoričnega dela. Dobil je takoj nekaj pomočnikov in se mu je pridružil med drugimi tudi železniški uradnik Jože Cijan, ki je sam mislil na ustanovitve narodne organizacije, ker je bil priča vsem vnebovpijočim krivicam, ki so se godile našemu delavstvu od strani železniške uprave in od internacionalne organizacije.

Rdeča internacionalna organizacija je bila takrat edino zveličavna in vsemogoča. Izvoljeni in vrinjeni funkcionarji so delali samovoljno. Od »Ortsgruppe« v Gorici nabran denar je večkrat neznanokam izginil. Tajnik Kopač v Trstu, ki je bil po rodu Slovenec, je bil v narodnem oziru večji škodljivec našega narodnega življa, kakor pa kateri Nemec ali Italijan. Na prvi sestanek, ki ga je sklical v Gorici Cijan, je prišlo pet železničarjev, ki so izdelali program za splošen narodni sestanek, ki je bil nekaj dni nato pri Kranjčičevi Roži na Senenem trgu. Ko je za sestanek zvedel dr. Tuma, je po-

slal tja svojega sollicitatorja z naročilom, da sestanek prepreči, kar pa se mu seveda ni posrečilo. Sestanek je nad vse pričakovanje lepo uspel in izdelane so bile na njem smernice za bodoče delo. Redni sestanki so se pozneje pogostokrat vršili. Cijana pa so zalezovali rdečkarji na vsaki njegovi stopinji, niso mu pa mogli do živega. Ko je bil na njihov pritisk premeščen iz Gorice, niso bile vezi med njim in organizacijo pretrgane. V Gorici se je narodno delo nadaljevalo in rodilo lepe uspehe.

Govori slovenski!

Županstva mariborske okolice opozarjamo, da je uradni jezik slovenski tudi v občinskih pisarnah. Znano nam je, da se prav v občinskih pisarnah mariborske okolice brez potrebe preveč švabčari. Poglejte preko državne meje in prepričali se boste, da noben župan ne govori v uradu s slovensko stranko slovenski. V 14 letih bi se tudi naši okoliški nemčurji že lahko naučili našega jezika, ako seveda niso izraziti »todelni«.

Glas umirajočega...

Marksistom v Mariboru so nacionalisti zelo napoti. V zadnji številki svojega glasila so objavili nad stoočstotnimi nacionalisti. Prav gotovo pa so mislili pri besedi stoočstotni tudi na sebe namreč, da so stoočstotni demagogi. Prepričani so, da jim je v Mariboru odklenalo. In ker jih je resno strah pred nacionalisti, samo še bevskaajo. Prepričani pa so tudi, da ni več daleč čas, ko bodo nacionalisti z njimi enkrat za vselej obračunali. Čudno pri njihovem zavilanju je, da vane vso krivdo na nacionaliste, o katerih trde, da nimajo nikogar v svojih vrstah. In vendar jih je strah pred njimi! Nacionalisti odločno odklanjajo marksistične fraze in z njimi tudi vse laži-nacionaliste, ki so njihovi pri-

jatelji, na katere se opirajo. Zapomni naj si, da jih je delovno ljudstvo spoznalo po dejanjih, zaradi katerih jih je tudi obsodilo na smrt.

Javna kuhinja v Mariboru

V Mariboru imamo kakor je znano »Javno kuhinjo«, ki se vzdržuje s pomočjo subvencij Delavske zbornice in mestne občine mariborske. Ker se je opetovano poudarjalo, da je namen kuhinje, skrbeti za tečno in zadostno hrano siromašnim slojem, smo radovedni, čemu in zakaj je ta dobrina razdeljena v tri razrede? Zakaj je razlika v jedi, v priboru, v prostoru, serviranju, opravi itd. Če ni v hotelih ali v restavracijah razlike pri hrani, serviranju itd., bi bilo tem manj pričakovati take razlike v »Javni kuhinji«, ki je socialna ustanova in poleg tega še v socialističnih rokah. Mnenja smo, da Delavska zbornica in mestna občina mariborska ne subvencionirata »Javne kuhinje« zato, da bi gotova gospoda jedla »šniclne« in »slasčice«, ker je krompir pretežak zanjim želodec, marveč zato, da ne bi delovnega ljudstva izkoriščali privatni podjetniki. Tega se pa s sedanjim sistemom ni doseglo, kar dokazuje dejstvo, da je hrana v gostilnah cenejša in da je obisk »Javne kuhinje« kljub reklamam nizek.

Prepričani smo, da bi se režija zmanjšala z odpravo abecede in z uvedbo enotne hrane, ki bi tudi ustregla namenu »Javne kuhinje«. Tisti gospodi pa, ki jim taka kuhinja ne bi ugajala, svetujemo, da se abonira v splošni, uradniški menzi, če njihovi želodci ne prenesejo hrane, ki je potrebna tistim, ki morajo trdo delati ves dan in radi katerih je po našem mnenju »Javna kuhinja« od Del. zbornice tudi subvencionirana.

In končno prosimo vodstvo »Javne kuhinje«, da onemogoči »šmarcanje« gotovih dam in gospodov v kuhinji. Več prizadetih.

Mariborski teden

Od 5. do 15. avgusta 1933

50% popust na železnicah in parobrodih

Velike razstave, prireditve kulturnega sportnega značaja, narodne veselice na veseličnem prostoru in Mariborskem otoku itd.

Vse tiskovine

za trgovino, obrt, industrijo, šole, urade, zasebnike izdeluje v priznani kvaliteti, hitro in po zmernih cenah

PODRAVSKA TISKARNA D. Z. O. Z.
MARIBOR

Gregorčičeva ul. 6 - Tel. 20-38

Za fotoamaterje!

Najlepše in najcenejše amaterske albume izdeluje in razpošilja industrija

V. WEIXL

Maribor

cele v platno vezane v štirih izdelavah z 20 listki vložka

17 × 24 cm Din 36.—, 40.—, 48.—, 52.—

20 × 26 cm Din 45.—, 55.—, 58.—, 60.—

25 × 34 cm Din 55.—, 70.—, 75.—, 80.—

Naročila izvršujemo samo proti povzetju ali predplačilu poštne prosto!

Mali oglasi

V malih oglaših, ki služijo posredovanju in socialnim namenom stane vsaka beseda 50 par, v oglaših trgovskega značaja pa vsaka beseda Din 1.—.

OPOZORILO

Varujte se moljev, zato prodajte obnošene obleke, knjige, godala, nadalje porcelan, starine itd. v Grajski starinarni. Trg svobode 1. 006

PRODAM

dva mlada, čistokrvna dobermana, stara tri mesece. Joško Kramberger, učitelj, Murska Sobota. 005

Razpis

Mestna občina mariborska razpisuje v smislu razpisa Ministrstva Finan. br. 32.346/IV

službo hišnika-upravitelja nove zgradbe carinske pošte na glavnem kolodvoru v Mariboru.

V pošte pridejo samo strokovnjaki, ki se razumejo na centralno kurjavo in manjša popravila pri električnih, plinskih in vodovodnih inštalacijah. Vešč mora biti državnega jezika v govoru in pisavi.

Kvalificirani interesi dobe potrebna pojasnila v mestnem gradbenem uradu v Frančiškanski ulici št. 8, soba št. 2, med 8. in 9. uro.

Pravilno kolekovane prošnje z dokazili o sposobnosti, pristojnosti, navedenosti in ostalih osebnih podatkih je vpslati mestnemu načelstvu mariborskemu do 1. septembra 1933.

Mestno načelstvo mariborsko.

„Rokopis je ogledalo duše ...“

G. Karmah bo iz prilžnosti računal za analizo rokopisa naročnikom »Borbe« samo Din 20.—

Svetovno znani psihografolog Karmah prečita iz Vašega rokopisa Vaše življenjske uspehe, Vašo bodočnost, Vaš značaj, strogo zaupno Vam pove o osebi za katero se zanimate. S svojimi grafološkimi analizami ima Karmah povsod in vselej popoln uspeh.

Če Vam je mar Vaša sreča, Vaša bodočnost, pišite mu še danes na naslov: Karmah, psihografolog, Zalec pri Celju, ker odgovarja tudi na korespondenco.

KUPUJTE IN PRODAJATE v Grajski starinarni, Maribor. Trg svobode. Tam kupite in prodate razne predmete najugodnejše! 001

STANOVANJE.

štirisobno in soljčno, oddan v najem s 15. avgustom ali 1. septembrom v Tattenbachovi ulici. Natančnejša pojasnila daje gostilničarka pri »Prlekue«. 002

ŽELEZNIŠKI URADNIK

išče stanovanje v bližini mestnega parka. Naslov v upravi lista. 003

KAVARNA »PROMENADA«

Lep, senčnat vrt. Radio-koncert. Dobra in cenena pristna vina. Mrzla in topla jedila. Dobra postrežba! 004

Predstavnik in izdajatelj Tone Bajt, predsednik Narodno-strokovne zveze v Mariboru. Urejuje in odgovarja Rudolf Germ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik ravnatelj Stanko Detela v Mariboru.